

EVALUERING AF INDSATSEN: UKRUDTSBRUSEN

UNGE LAVER GRØNNE SODAVAND

Ukrudtsbrusen er en indsats under FRAKs projekt UKRUDT: Grønne fritidsjob til byens rødder.

Ukrudtsbrusen giver unge fra udsatte boligområder mulighed for at træde ind i et fritidsjobforløb, hvor de arbejder med at lave en sodavand fra jord til bord eller i dette konkrete tilfælde fra høst til salg. De unge høster ukrudt/planter, producerer sodavanden og kan også deltage i salgsarbejdet i sidste ende.

At være en del af fritidsjobforløbet omhandlende produktion af Ukrudtsbrusen har bidraget positivt til de unges læring, økonomiske situation, sociale trivsel samt deres oplevelse af personlig udvikling. Derudover har arbejdet for FRAK og med Ukrudtsbrusen haft en positiv betydning for deres selvfortælling. Det tyder på, at de unge – i særlig udpræget grad gruppelederne – får styrket selvtillid og en oplevelse af at have relevante ressourcer og kompetencer til rådighed, hvilket de sætter i spil i deres selvfortælling og derigennem oplever at få yderligere anerkendelse for.

Kompetencer og ressourcer oplever de således at få gennem selve arbejdet med sodavanden (viden, løn, erfaring, ansvarsfølelse og konkrete handlekompetencer), hvilket bestyrkes yderligere gennem den anerkendelse, de har modtaget fra venner, familie, andre beboere i området og kunder. De forskelligartede arbejdsopgaver har givet de unge en særlig grøn viden og et sæt af færdigheder, som de kan benytte i deres fremtidige fritidsjob og færden, og som samtidig spiller ind i en yderst relevant dagsorden om klimamæssig bæredygtighed. Ukrudtsbrusen skaber rammerne for, at de unge danner nye relationer samtidig med, at de unge opøver de sociale og arbejdsmæssige kompetencer, det kræver at være en del af et arbejdsfællesskab.

Et væsentligt resultat er, at forløbet for mange af de unge har bidraget til de første positive erfaringer med at varetage et arbejde og har udviklet de unges arbejdsfærdigheder, herunder også viden om krav og kutyme på arbejdsmarkedet, fx at møde til tiden, tale pænt, samarbejde – herunder

både modtage hjælp og hjælpe andre. Den måde arbejdsforløbet er bygget op på, hvor de unge arbejder med produktion af et produkt fra start til slut, giver dem en udpræget følelse af ejerskab. De påtager sig ansvar, og de oplever at være styrket i forhold til viden, arbejdskompetencer, modenhed og netværk. Desuden giver det at udarbejde et produkt de unge en stolthed og anerkendelse. Samtidig har arbejdet med høst og salg givet de

unge mulighed for at opleve andre bydele og områder samt møde andre befolkningsgrupper og miljøer.

Ukrudtsbrusen har desuden været et godt afsæt til at rekruttere piger til FRAKs fritidsjob. Pigerne finder arbejdet interessant, men også trygt og lærerigt. Det samme oplever de fra deres forældre.

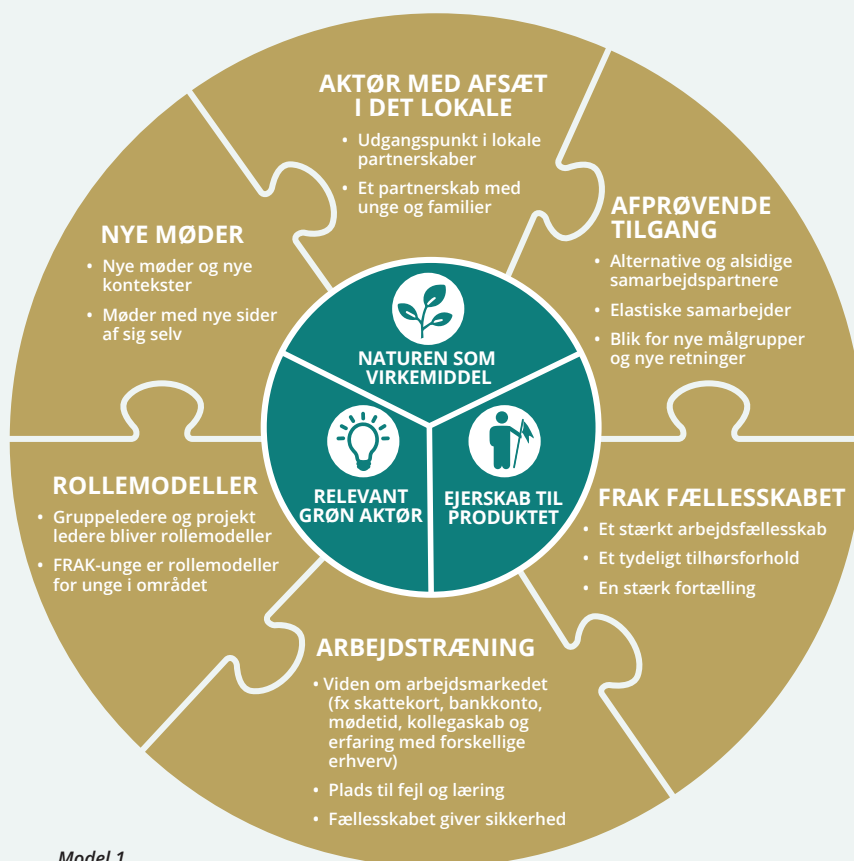
EVALUERINGENS METODER

Evalueringen har haft som målsætning at etablere kvalitativ viden om resultaterne for de unge ansatte i Ukrudtsbrus-forløbene. Derudover har der været fokus på værdiskabelse for de aktører, der har valgt at samarbejde med FRAK om Ukrudtsbrusen, fx helhedsplaner – og dermed forskellige boligområder, der har rekrutteret unge til ansættelse i et produktionsforløb. Derudover har læring og anbefalinger været centralt i evalueringen, der har fulgt projektet siden opstart i 2018. I alt er der gennemført observation ved 5 arbejdsgange på 2 forskellige forløb, herunder uformelle samtaler og on-spot interview, samt interview med 17 unge FRAK'ere og 4 samarbejdspartnere. Se eventuelt hovedrapporten for beskrivelse af datagrundlaget for den samlede evaluering.

FRAK-MODELLEN

FRAK arbejder med forskellige virkemidler, der tilsammen sikrer, at unge får mulighed for at udvikle sig og styrke sin position i samfundet. Det sker gennem deres fritidsjob og det fællesskab, der er omkring FRAK. SocialRespons har i en tidligere evaluering af FRAK udviklet FRAK-modellen, der beskriver virkemidler i FRAKs arbejde (model 1).

FRAKs arbejde med grønne fritidsjob bygger på samme virkemidler, men derudover har yderligere tre virkemidler vist sig centrale for at skabe stærke resultater gennem de grønne fritidsjob, som FRAK kan have fokus på at sikre for at udvikle og styrke arbejdet med grønne fritidsjob.

Model 1

INDSATSEN I TAL

- › 202 unge har arbejdet
- › 118 ♀ 84 ♂
- › 5.472 arbejdstimer

- › 20 gruppeledere
- › 841 arbejdstimer

- › 35 % Nørrebro
- › 20 % Tingbjerg
- › 30 % Amager
- › 15 % Folehaven/Valby/Enghave

- › Solgt i fx:
 - Irma
 - KIHOSK
 - Meyers Deli

- › 42 udførte opgaver

- › 111 unge brobygget videre til andet fritidsjob gennem Ukrudtsbrusen og Anlæg & Vedligehold

EKSEMPLER PÅ OPGAVER OG FORHANDLERE

UKRUDTSBRUSEN TINGBJERG

Opgaven:

Unge fra Tingbjerg ansættes af FRAK til at lave sodavand. Gennem forløbet får de arbejdsstræning, men de får også et fællesskab, og der skabes synergi med helhedsplanens andre aktiviteter, da arbejdet foregår i deres lokaler.

Samarbejdspartner:

Tingbjerg Forum – helhedsplanen i Tingbjerg, da fritidsjob er en central målsætning for helhedsplanerne.

Resultater:

Unge får arbejdsstræning gennem fritidsjobbet, det virker som afsæt til andre fritidsjob, der skabes møder mellem de unge og andre beboere i Tingbjerg og derigennem også nye og positive fortællinger om de unge.

UKRUDTSBRUSEN BBU NØRREBRO

Opgaven:

Syv unge visiteres af BBU-Nørrebro til et fritidsjobforløb, hvor de skal producere sodavand. De unge arbejder sammen to gange om ugen i ti uger.

Samarbejdspartner:

Socialforvaltningen/BBU Nørrebro

Resultat:

De unge, der har det svært på forskellige områder, bliver en del af et positivt fællesskab, får arbejdsstræning og bliver trænet i samarbejde og andre arbejdsfærdigheder. Derudover oplever de en øget trivsel i deres hverdag.

FORHANDLERE

Eksempler og målsætning for antal forhandlere:

Irma (11 forskellige Irmaer), diverse caféer og social-økonomiske initiativer, DR, Esrom Kloster, KIHOSKH, Meyers Deli og mange flere.

Samlet set er Ukrudsbrusen blevet solgt hos 11 supermarkeder og 44 forskellige forhandlere. Målsætningen for antal forhandlere er derfor opnået (7 supermarkeder og 40 lokale forhandlere).

FRAK
1,283 followers
22h · 🌍

KØB DIN UKRUDT-BRUS I IRMA! 🍷🍹🔥

Vi er glade for at endelig at kunne fortælle, at du nu kan købe vores Ukrudt-brus i hele 11 Irma butikker! 🍷

Lige nu forhandles den i Irma på Østerport, Jægersborg Alle, Tagensvej, Mozartsvej, Torvegade, Amager Centret, Smedetoften, Platan, Gilleleje, Ordrup og Industriens Hus.

Vi har tre smagsvarianter:

- 🍷🍹 Hyben/gran
- 🍷🍹 Skvalderkål/fennikel
- 🍷🍹 Brændenælde og brombærblade

Ukrudt-brusen har en helt unik smag og er håndplukket, håndjuicet og håndtappet af unge mellem 13-17 år fra bl.a. Nørrebro, Amager og Tingbjerg. Drik ukrudt og vær med til at give byens rødder arbejdsstræning og læring for livet!

HVILKE RESULTATER SES HOS DE UNGE?

EN POSITIV SELVFORTÆLLING

Flere af de interviewede unge fremhæver, at de føler stolthed i arbejdet og over slutproduktet, som de selv er med til at sælge. Deres oplevelse af at tilegne sig ny viden, nye oplevelser og samtidig oparbejde nye kompetencer og ressourcer (fx løn, arbejdsfærdigheder og handlekompetencer) bidrager samlet set til den fortælling, de har om sig selv, om hvem de er, og hvad de har af muligheder. Denne fortælling sætter de i spil i mødet med andre, og således ses der på tværs af interview – og særligt hos gruppelederne – en fortælling om, at arbejdet med Ukrudtsbrusen giver dem en øget selvtilid og anerkendelse for, hvem de er. Disse positive følelser bestyrkes, når de unge møder interesserede kunder og samarbejdspartnere samt andre beboere i området, men også gennem interesse fra forældre og venner.

Man blev glad hver gang, der kom en forbi og købte en og sagde, den smagte godt, og fx ville købe en til. Jeg synes, det var godt, vi fik solgt så mange. Jeg fortalte, hvordan vi havde lavet den, og de var meget overrasket over, at piger i så ung en alder kunne lave en sodavand.

Ung FRAK'er

Flere af de unge FRAK'ere fortæller, at de oplevede stor interesse fra forskellige personer, både mens de høstede, og når de var med til salg af sodavanden. Disse personer stillede uddybende spørgsmål til høst og produktion, hvilket gav de unge mulighed for at sætte deres egen viden og egne erfaringer i spil. Samtidig fortæller flere af de unge, at kunderne var overraskede og imponerede over, at de kunne fremstille en sodavand fra bunden. Denne slags reaktioner og anerkendelser bidrager yderligere positivt til de unges selvfølelse, da de herigennem får en chance for at være en del af den gode fortælling og overraske omverdenen positivt.

Den gode fortælling styrkes yderligere gennem interesse fra medier, fx Danmarks Radio, hvor en gruppe unge blev interviewet til en artikel og et radioindslag på P3 om Ukrudts-brusen. Den positive modtagelse fra både kunder og medier er altså med til både at skabe nye selvfortællinger hos de unge, men også nye fortællinger om unge fra udsatte boligområder, hvilket bidrager yderligere positivt til deres selvfølelse.

”Det var fedt, fordi jeg har aldrig været i radioen før, og der var også mange, som var sådan ‘Ej, hvor spændende! Hvad handler det om?’ og så videre. Så fik de også lov til at smage det derhenne. Og de var virkelig interesserede i det derhenne, for det er ikke normalt, at man hører om sodavand med skvalderkål eller ukrudt.

Ung fra gruppeinterview

EN SPECIALISERET GRØN VIDEN OG ET SÆT AF NYE FÆRDIGHEDER

Ukrudtsbrusens grønne karakter har givet de unge en særlig viden og arbejds erfaring indenfor naturområdet og dermed også en øget forståelse for og indsigt i klimamæssig bæredygtighed. Det at producere en sodavand fra bunden består af flere delprocesser fra høst af planter til produktion og salg. Gennem den del af arbejdet, der omhandler høst af planter, tilegner de unge sig viden om forskellige planter, samt hvordan de identificerer og beskærer forskellige planter samt undgår andre. Med dette arbejde følger også opholdet i naturen, empatien for omgivelserne og forståelsen for processen fra jord til bord.

”Så det er også for at forstå hele den cyklus og hele det system, man så bidrager til eller bliver en del af

Projektleder

I forbindelse med det at være i naturen lægger de unge selv særlig vægt på nye oplevelser med og forståelse for dyr (fx edderkopper, orme og snegle) og på den viden, de får om ukrudt, blomster, træer og buske (navne, udseende, brug og beskæring).

” (...) Det at indgå i et arbejdsfællesskab giver nogle sideeffekter, som øger de unges horisont og mobilitet. De unge får gennem FRAK og deres projekter viden omkring erhvervsuddannelser, fødevarer og hygiejne og anden praktisk viden. Derfor handler FRAK ikke kun om penge, men det kan ses som en form for dannelsesproces.

Samarbejdspartner

”Ja, jeg var sådan, det der med planter, det er ikke så meget mig, men jeg synes faktisk det er interessant. Og man lærer nye ting. Jeg vidste for eksempel ikke hvad skvalderkål var, og jeg vidste hele ikke, hvordan man kunne se, hvordan en død plante ser ud, ud fra dens rødder. Så har jeg lært om, hvad tingene hedder og sådan nogle ting

Ung FRAK'er

Derudover har flere af de unge fuldført et hygiejne kursus og fået praktisk erfaring med, hvordan man bearbejder og behandler ukrudten og til sidst tilsmager og tapper det. Disse forskelligartede arbejdsopgaver har derfor udstyret de unge med et sæt af særlige færdigheder, viden og erfaringer, som man normalt ikke tilegner sig indenfor andre typiske fritidsjob for unge.

I forlængelse heraf fortæller flere af de unge, at de enten kunne trække på denne viden i skolen, eller når de solgte sodavand til kunder, der spurgte indtil produktionen. Ligeledes kan FRAK'erne tage denne særlige viden og erfaringer med sig i deres videre arbejdsliv, hvilket de også oplever kan styrke dem ved, at de skiller sig ud ved fremtidige jobsamtaler. Hermed ledes igen tilbage til den styrkede positive selvfortælling, hvor de indarbejder deres nye kompetencer og ressourcer.

Jeg har lært en masse nyt, og jeg kan også bruge mit hygiejnekursus i en bager eller sådan noget. Jeg ved jo, hvordan man skal være i et køkken, og hvordan man skal opdele de forskellige madvarer og sådan noget. Det er en ny viden, som jeg kan bruge mange steder

Ung FRAK'er

EN DEL AF ET FÆLLESSKAB OG STYRKEDE SOCIALE KOMPETENCER

Her kommer vi ud til opgaver, og så siger vi, altså sammen med nogle, du ikke kender, og så lige pludselig så kommer der bare det der sammenhold mellem os allesammen, og så kører det bare derudaf.

Ung FRAK'er

Samtlige unge FRAK'ere understreger, at det sociale fællesskab i FRAK er særligt betydningsfuldt. Det sociale fællesskab er givende for de unge og kommer særligt til udtryk ved, at de skaber nye relationer til andre unge, og at deres sociale kompetencer styrkes.

Eksempelvis fortæller en ung, at hun gennem Ukrudtsbrusen fik skabt en relation til andre unge fra hendes årgang, som hun i første omgang ikke troede, hun havde noget tilfælles med. Således blev arbejdet med Ukrudtsbrusen en fællesnævner, som gav de unge noget at tale om, og som samtidig faciliterede, at de havde mulighed for at få en tættere relation.

Men også nogle fra min årgang, som jeg måske ikke talte så meget med, fordi jeg ikke troede, de var mine typer, kan man godt sige. Men efter det projekt fik vi noget at snakke om og blev mere tætte

Ung FRAK'er

Yderligere fremhæver flere af de unge, at de hos FRAK har lært, hvordan man skal indgå i et fællesskab og særligt vigtigheden af at hjælpe hinanden. Eksempelvis fortæller to piger, hvordan en gruppeleder har lært dem, hvordan de skal tale til hinanden på en hensigtsmæssig måde, samt hvor vigtigt det er for sammenholdet, at man hjælper hinanden. I forlængelse heraf fortæller en anden ung, at projektet lærte ham at hjælpe andre, men samtidig også lærte ham, at det er okay at spørge og modtage hjælp fra andre.

Jeg har også lært at hjælpe andre og lært, at det er ok, andre hjælper mig, hvis det giver mening. Både med samarbejde, men også mennesker jeg ikke kendte så godt, så har jeg hjulpet dem, og så har de hjulpet mig og så arbejder vi sammen, så det lærte jeg også. Det med at arbejde sammen med nogle nye mennesker, og at det er ok at få hjælp.

Ung FRAK'er

Således bliver arbejdet med Ukrudtsbrusen oplevet som en tryk ramme, hvori de unge får mulighed for at danne nye relationer og samtidig lærer at indgå i et fællesskab, hvor de får opøvet deres sociale kompetencer.

” Det har været rigtig dejligt, og det er vigtigt på en måde. Det giver bare et fællesskab, når man arbejder sammen i fællesskab, så kan man også gøre tingene meget bedre, fordi man arbejder sammen

Ung FRAK'er

NYE INDSIGTER OG GÅPÅMOD

Sodavandsforløbet har fra start til slut givet de unge en række nye oplevelser i ukendte settings. Flere af de unge fremhæver, at mødet med naturen og ukendte, københavnske bydele har udvidet deres horisont og givet dem nye indsigter.

Eksempelvis fortæller fire unge, at de i starten af sodavandsforløbet ikke kunne lide insekter, der kravler, jorden eller bare det at færdes i naturen på et mere generelt plan. De grønne oplevelser og arbejdet med ukrudtsodavanden har betydet, at de unge vender sig til at være i naturen, og alt hvad den indebærer.

” I starten var jeg meget sådan, jeg kan i hvert fald ikke... Jeg bryder mig ikke så meget om dyr, de skal ikke kravle på mig og de skal ikke være ved mig, og jeg blev virkelig bange i starten, men efter så vender man sig til det. Det bliver bare rutine

ung FRAK'er

Det tyder derfor på, at disse oplevelser understøtter og bidrager til de unges personlige udvikling, da flere bliver mere komfortable med naturen, men også fordi det bidrager til en generel oplevelse af øget gåpåmod. Mødet med det ukendte og oplevelse af at finde ud af, at det rent faktisk er noget, de kan og synes er sjovt, giver de unge en oplevelse af turde springe ud i flere ting.

” Altså jeg har fået mere mod på at springe ud i ting og sådan ikke tænke for meget over det, bare prøv det

ung FRAK'er

Ikke kun naturen har givet de unge nye indsigter – også ukendte københavnske bydele giver de unge mulighed for at se noget andet. Her udviser de unge en stor nysgerrighed overfor de nye, ukendte steder. Fx fortæller en af de unge, at hun talte med nye mennesker, som var helt 'anderledes', da hun sammen med andre unge fra FRAK delte sodavandssmagsprøver ud til en festival i et boligområde i København. Således er Ukrudtsbrusen med til at udvide og udfordre de unges erfaringer med og opfattelser af andre områder af byen, landet og naturen.

” Jeg har unge, hvor den ene af dem, ham kunne jeg ikke sætte af på Frederikssundsvej, for han er kun vant til at gå sammen med nogen udenfor Tingbjerg. Han måtte have en makker med, for ellers kunne han ikke finde rundt. Det er det, de også nogle gange får ud af at arbejde: De får sig nogle erfaringer og bliver udsat for nogle ting, som de overhovedet ikke kommer ud for. Især fra Tingbjerg, fordi det er så geografisk lukket.

Samarbejdspartner

Ukrudtsbrusen bidrager også til, at de unge får erfaringer med unge fra andre bydele og med at komme ud fra boligområdet, fordi de unge skal ud at sanke, tappe og sælge brusen. Mange af de unge kommer sjældent langt ud fra boligområdet, før de skal i gymnasiet. Projektet er dermed med til at bryde nogle usynlige grænser mellem bydele, og på den måde øge de unges mobilitet og udvide deres horisont. De unge får dermed mulighed for at bryde med egne grænser gennem de erfaringer, de gør sig i forløbet med at arbejde sammen med andre unge og komme udenfor deres eget lokalområde.

” En anden vigtig del af FRAKs metode er, at de unge møder hinanden på kryds og tværs, er rigtig vigtig for Nørrebro. Man kan høre, at de unge opdeler Nørrebro i nogle imaginære grænser, og hvis vi kan få brudt dem ned gennem kendskab til andre unge, så ville det være en succes. Det gavner de unge, fordi de lærer andre unge mennesker at kende, og derfor nedbryder nogle fordomme omkring hinanden. De finder ud af, at der er andre unge mennesker, som minder om dem, de har de samme drømme, humor og musik.

Samarbejdspartner

BROBYGNING TIL JOB – LYST TIL AT ARBEJDE

Samarbejdspartnere og unge oplever ofte en direkte eller indirekte brobygning videre til andre fritidsjob igennem Ukrudtsbrusen. De unge fremhæver den konkrete og særlige erfaring, de får gennem arbejdet med Ukrudtsbrusen, hvilket kan skrives på CV'et og dermed styrke deres vej ind på arbejdsmarkedet. Dette understøttes af samarbejdspartnerne. De unge har desuden været på salg- og service kurser samt på virksomhedsbesøg.

Arbejdsfællesskabet i FRAK medvirker samtidig til, at de unge får viden, som støtter op om deres udvikling og kan anvendes i en videre brobygningsproces.

Derudover opleves det, at de unge har en øget lyst til at arbejde, når arbejdsforløbet slutter, hvilket tyder på, at arbejdet med Ukrudtsbrusen er med til at rykke på de unges syn på fremtiden og arbejdslivet.

Med Ukrudtsbrusen oplever samarbejdspartnerne, at de unges motivation endvidere styrkes på baggrund af den balance mellem krav og anerkendelse og rummelighed, der udvises i forløbet. Der lægges dog også vægt på, at der kan være nogle svagheder i, at projektet er et afsluttet forløb, hvorefter der ikke er en direkte mulighed for at brobygge videre i noget andet. Samtidig er der en enighed om, at dette ikke er FRAKs opgave med forløbet, men blot at det kunne styrke det yderligere, hvis der var noget, der kunne brobygges direkte videre til.

” Man skal heller ikke være blind for, at selvom alle projekter måske ikke lige bliver forankrede, så giver det noget til de unge. Pigerne fra Brus ville vildt gerne arbejde mere, da projektet sluttede, fordi de er blevet vant til at tjene penge og at arbejde. Så det er ikke en forankring af et projekt, men måske mere en forankring af en tankegang hos en gruppe unge, om at vejen frem er at få et arbejde.

Samarbejdspartner

HVILKE RESULTATER SES FOR SAMARBEJDSPARTNERE?

Ukrudtsbrusen har også bidraget positivt til de forskellige, involverede samarbejdspartnere. Dels fordi de unge, som ofte er en udskældt gruppe, pludselig får positiv omtale og opbakning i lokalområderne, hvor samarbejdspartnerne agerer, dels fordi arbejdet med sodavanden skaber mulighed for, at befolkningsgrupper og

miljøer mødes på kryds og tværs. Endelig spiller arbejdet med Ukrudtsbrusen godt sammen med samarbejdspartnerne øvrige kerneopgaver, såsom at skabe fritidsjob for unge i udsatte positioner og skabe øget lokal sammenhængskraft.

POSITIV OMTALE OG OPBAKNING TIL DE UNGE

/// Det, at de unge ofte arbejder lokalt, har også en positiv effekt. Ofte når beboerne ude i lokalområderne oplever og ser, at de unge løser opgaver og arbejder, giver det positiv opbakning. Det skaber relationer og øger trygheden i lokalområdet.

Samarbejdspartner

Flere samarbejdspartnere oplever, at sodavandsprojektet har skabt en positiv afsmittende effekt på lokalområdet. Først og fremmest fordi Ukrudtsbrusen har været et så synligt projekt ude i boligområderne. Her tillægges det en stor værdi, at man kan skabe lokale fritidsjob. Eksempelvis fortæller en samarbejdspartner, at sodavanden er blevet produceret og solgt lokalt samtidig med, at de unge har haft t-shirts på i deres boligområde, der tydeligt viser, at de er en del af FRAK. Denne synlighed afføder positiv omtale og opbakning lokalt, som kan betyde, at andre unge uden fritidsjob lader sig inspirere til også at få et job.

Samtidig kan de ældre generationer se resultatet af de unges arbejde, hvilket er med til at nuancere blikket på de unge og udfordre potentielle fordomme. I forlængelse heraf, fortæller en anden samarbejdspartner, at afdelingsbestyrelsen har haft sodavanden med for at fremvise den

til hovedkontoret, og de har talt om at tage sodavanden med til et arrangement i lokalområdet. Det skabes således en stolthed hos mange i lokalområdet, at de unge har fremstillet et produkt i deres bydel.

/// Der er en synlighed i UKRUDT-projektet, fordi de har produceret den i vores område, de har gået med deres T-shirts på, og det har gjort at beboerne har set, at de unge arbejder. De unge skal også sælge sodavanden, og alle beboer bliver orienteret omkring projektet og ser resultatet af de unges fritidsjob. Det er positivt for området, fordi der bliver talt positivt om det, og derved kan det også betyde, at flere unge hører om fede fritidsjob-projekter, og så spredes ordet om at have et fritidsjob. Den ældre generation i området ser nogle gange de unge som en stor masse, som alle hænger ud på gaden. FRAK gør, at de ser nogle unge gøre noget andet, og det er positivt, fordi der bliver nedbrudt nogle fordomme. Derfor er det vigtigt, at jobbene bliver skabt lokalt og derved er synlige i boligområdet.

Samarbejdspartner

NYE MØDER PÅ TVÆRS AF BEBOERE

Gennem samarbejdet med FRAK oplever helhedsplanerne, at der opstår nye møder på tværs af forskellige grupper i boligområderne. Dette kan eksempelvis være mødet mellem yngre og ældre eller mødet mellem forskellige grupperinger af unge. Fx har unge FRAK'ere været med til at samle urter på Amager Fælled sammen med ældre fra et lokalt plejehjem. Her har mødet, skabt en særlig værdi, da har bidraget til relationer mellem

de gamle og de unge. Mødet mellem forskellige grupper af unge også er med til at skabe nye relationer, og kan samtidig forhindre potentielle fremtidige konflikter på tværs af grupper fra forskellige bydele. Således kan disse møder mellem forskellige mennesker og grupper kan være med til at skabe tillid til hinanden og dermed øge trygheden i området.

■ UKRUDT er et projekt orienteret mod Det Grønne og Fødevarer. Her har vi koblet FRAK sammen med vores plejecenter. FRAK søgte sammen med plejecenteret nogle midler, hvor de unge fra FRAK sammen med de ældre fra plejecenteret, sammen tog ud på Amager Fælled og samlede urter ind, hvorefter de lavede mad sammen. Det skaber værdi og mening, fordi det skaber relationer. Det er vi særligt interesseret i, hvor de i FRAK er gode til at fortælle de unge om opgaverne og de nye mennesker, de skal møde. Det betyder, der ikke er nogen problemer med de unge fra FRAK og andre grupper i samfundet.

Samarbejdspartner

SYNERGI MELLEM FRAK OG HELHEDSPLANERNE

Empirien viser, at helhedsplanerne og FRAK i deres samarbejde formår at supplere hinanden og bruge hinandens styrker, idet FRAK har viden og idéer samt hele produktionssiden, og samarbejdspartnerne kender de unge, og på denne måde kan fritidsjobbene blive skræddersyet til at passe de unge og boligområdet. Dette stærke samarbejde mellem FRAK og helhedsplanerne har en positiv, afsmittende effekt på helhedsplanernes egne opgaver.

“ Vores samarbejde fungerer, og vi supplerer hinanden, fordi de har nogle gode idéer og vi kender de unge, så derfor kan vi skræddersy fritidsjobbene, så de passer ind til vores boligområde og vores unge. Vi skaber projekter sammen, og FRAK kan noget, vi ikke kan og omvendt. Samarbejdet med FRAK gør, at det er en hurtig og effektiv måde at få unge i fritidsjob og derved opnå vores måltal.

Samarbejdspartner

Der opstår yderligere en synergi ved, at projektet ofte foregår i tæt kontakt med andre projekter i boligområdet. En af helhedsplanerne har fx valgt at placere Ukrudtsbrusen i et værkstedslokale, hvor flere af helhedsplanens andre aktiviteter foregår samtidigt. Eksempelvis designværksted, hvor kvinder med anden etnisk baggrund end dansk laver tøj til blandt andet butikker. Ukrudtsbrusen passede godt ind i huset som et kreativt projekt. Samspillet med andre grupper i lokalområdet opstod dermed naturligt, idet aktiviteterne foregik samme sted.

“ Der var en frivillig, som også laver bål i området, som havde et projekt kørende samtidig med Brusen, og pigerne som arbejdede på Brusen kom derfor ud, når de eksempelvis var færdige og lige lavede nogle popcorn eller et eller andet, så på den måde fungerede det fint med de aktiviteter, der i forvejen var i boligområdet, som en slags interaktion mellem dem.

Samarbejdspartner

Derudover er Ukrudtsbrusen med til at skabe fritidsjob i boligområderne, hvilket er centralt for samarbejdspartnerne. Samarbejdspartnerne lægger vægt på, at FRAK ofte kan få fat i en yngre målgruppe, end de selv har mulighed for, og at de derfor kan støtte op om en stabil skolegang samt forebygge eventuelle kriminelle valg hos de unge. Samarbejdspartnerne ser på den måde, at de med samarbejdet med FRAK kan øge sandsynligheden

for, at de unge fuldfører uddannelse og bliver brobygget til andre job. Dette gælder særligt for de unge, der har forældre, der ikke er en del af arbejdsmarkedet og/eller ikke har en dansk uddannelse, hvilket gør, at de unge har behov for jobtræning.

” FRAK giver den mulighed til de unge, hvor man kan lave fejl, man kan spørge om spørgsmål, og man får støtte og hjælp, så på den måde forbereder FRAK de unge til det rigtige danske arbejdsmarked. Det er et vigtigt element, at de unge tjener deres egne penge, og at de tjener dem på en ordentlig måde, så de ikke finder alternativer.

Samarbejdspartner

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

TYDELIGGØRE UTYDELIGE RESSOURCER

Projektkoordinator og de grønne gruppeledere er vigtige ressourcer, der er nødvendige for at sikre, at de unge kan få en positiv arbejds erfaring og er centrale for, at Ukrudtsbrusen kan produceres, men som samtidig kan være en utydelige ressource for kunden. Dette kan med fordel tydeliggøres i formidlingen, da det er en ekstra omkostning for kunden, og det derfor er centralt, at de kender til vigtigheden i opgaven.

De grønne gruppeledere spiller en vigtig rolle som mellemlid mellem de unge, der udfører opgaven, og kunder. Konkret fungerer den grønne gruppeleder som den daglige leder for de unge – både for de sociale gruppeledere og de unge FRAK'ere på opgaven. Han/hun fungerer også som rollemodel og motivator og samtidig som kontaktperson for samarbejdspartnere og kunder i lokalområdet.

” Mange kunder kan ikke betale for det relationsarbejde, der ligger bag.

Projektleder

ØGET FOKUS PÅ FAMILIE OG VENNER

Forældrene er, ifølge de unges udsagn, trygge ved og glade for, at de unge arbejder i FRAK. Et potentiale kunne være at arbejde med at styrke forældrenes opbakning yderligere og deraf muliggøre eventuelt afledte effekter i form af deltagelse i og forståelse for de unges hverdagsliv, inspiration og nye fællesskaber. Ligeledes kan forløbene også bruges som brobygning til skole og venner, der ikke selv er i FRAK. De grønne projekter har et særligt potentiale i denne forbindelse, både i kraft af opbygningen som forløb, der gør det muligt at oparbejde forældre og venners interesse, og da produktet, de unge udarbejder, kan bruges som indgang til familie, skoleklasse og andre venner ved fx at invitere dem til præsentation af produktet.

LOKAL FORANKRING AF UKRUDTSBRUSEN

Et fokus for både FRAK og samarbejdspartnerne er, hvordan man sikrer en lokal forankring af Ukrudtsbrusen. Der ligger en udfordring i, at forløbet er ressourcekrævende, og at Ukrudtsbrusen indebærer en stor produktion, der kræver ekspertise, vedligehold, planlægning, fødevaregodkendelse mv. Dette leder til en relevant overvejelse, i forhold til hvem der er den rette kunde for Ukrudtsbrusen, samt hvad hvilke kunder vil betale for. Det tydeliggøres i empirien, at samarbejdspartnerne er klar over, at FRAK er en dyrere mulighed, idet forløbet indeholder relationsarbejde, men samtidig at FRAK har en tydelig merværdi ved at bidrage til at løse sociale udfordringer i lokalsamfundet.

■ *For at være samarbejdspartner med FRAK skal man kunne se idéen i at give nogle unge en ekstra chance, og derved også se det positive kredsløb, man bidrager til. Samarbejdet med FRAK er et kontinuerligt valg, og man vælger det, fordi det skaber værdi [...] FRAKs udfordring er finansiering, og derfor er deres forretningsmodel også sårbar, fordi de er afhængige aktører, hvis økonomi og medarbejdere ofte bliver skiftet ud. Det kræver, at FRAK hele tiden selv er ude at sælge formatet, historien og værdien i FRAK. Det kræver en stor pleje af sine samarbejdsaftaler, hvilket FRAK evt. kunne blive bedre til.*

Samarbejdspartner

Et bud fra en samarbejdspartner er, at produktionen overlades til de unge efter forløbet, således at de får mulighed for at lave deres egen virksomhed og blive selvkørende. At virksomheden ligger i lokalområdet vil endvidere skabe et 'brand', som kan være med til at synliggøre de unges arbejde og nedbryde eventuelle fordomme på tværs af generationer og bydele

FRAK har endvidere påpeget et potentiale i at samarbejde mere med skolerne i bydelene, hvilket kan bidrage med en anden økonomi samt planlægning af forløbene.

■ *Vi vil gerne have skolerne med for at kunne løfte de unges arbejdsmoral. Skolerne har indlagt praksisforløb. Hvis man har skolerne med, kan man tillade sig at komme ind og tage nogle skoletimer i form af noget virksomhedspraktik.*

Projektleder

